

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036, Dep
0030 Oslo

Juridisk avdeling

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 Oslo
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato: 11.04.2014
Vår ref.: 2014/7660-2 FM-J
Saksbehandler: Hege Skaanes Nyhus
Direktetelefon: 22 00 35 90

Dato: 30.06.2014

Høring om endringer i ekteskapsloven og brudvigjingslova - Forslag til endring av ekteskapsloven § 7h om ekteskapsattester, og forslag om å overføre oppgaver etter ekteskapsloven og brudvigjingslova til fylkesmannen

Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til høring om forslag til endringer i ekteskapsloven og brudvigjingslova.

Vi vil nedenfor kommentere de to forslagene hver for seg. Innledningsvis vil vi bemerke at vi er positive til forslagene.

Det første forslaget gjelder følgende: ”*Departementet foreslår å gi et unntak for kravet til dokumentasjon etter ekteskapsloven § 7 bokstav h i tilfeller hvor paret som ønsker å gifte seg er gift med hverandre etter utenlandsk rett, men ikke etter norsk rett. Unntak gis bare når det er snakk om å inngå giftemål med samme person i Norge. Det skal ikke gis unntak om det er fare for tvangsgifte.*”

Fylkesmannens erfaring med ekteskapsloven § 7 h er i det vesentligste knyttet til klager på at folkeregisteret har avslått å utstede prøvingsattest, jf. ekteskapsloven § 10. I svært mange av sakene er det nettopp kravet etter ekteskapsloven § 7 h om at brudefolkene ikke har kunnet legge frem tilfredsstillende dokumentasjon på at det ikke er noe til hinder for at de kan gifte seg, som er begrunnelsen for avslaget. Årsaken synes som regel å være at de kommer fra land som ikke har samme krav til dokumentasjon som det vi har i Norge.

Vi har også erfaring med generelle henvendelser fra personer som har opplevd at norske myndigheter ikke anerkjenner ekteskapet deres, og utfordringene dette gir. Norske myndigheter anbefaler at de må oppløse ekteskapet for så å gifte seg på nytt. Dette oppleves ofte både urimelig, uforståelig, og kan by på store praktiske problemer for den enkelte. Ettersom ekteskapet ikke anerkjennes i Norge er det heller ikke grunnlag for å oppløse ekteskapet etter ekteskapsloven, og ektefellene blir henvist til å oppløse ekteskapet i det landet ekteskapet er inngått. Dette kan by på problemer, da partene har innrettet seg som ektefeller. Kanskje har de allerede fått barn eller venter barn.

Vi mener det er hensiktsmessig å lempe på praksisen mht innhenting av dokumentasjon om sivilstand i de tilfellene norske myndigheter ikke anerkjenner ekteskapet, og krever at ekteskapet skal oppløses før partene kan få gifte seg på nytt. Vi mener at dette kan forhindre den uheldige

praksisen som har utviklet seg i noen saker, og som sannsynligvis ikke var hensikten da ekteskapsloven § 18 a ble vedtatt. I tillegg ser vi at det er viktig å forhindre ”haltende ekteskap.

Fylkesmannen er derfor positive til at personer som er gift etter utenlandsk rett, men ekteskapet ikke blir anerkjent, skal få unntak fra kravet om å fremlegge dokumentasjon etter ekteskapsloven § 7 h.

Dispensasjonsmyndighet

Vi finner også grunn til å kommentere forslaget om hvem dispensasjonsadgangen skal legges til. Både Fylkesmannen og folkeregistermyndigheten er vurdert, men departementet foreslår Fylkesmannen. Fylkesmannen har erfaring med å behandle saker om dispensasjon fra alderskravet, behandle søknader om godkjenning av utenlandske separasjoner og skilsmisser, og klager på vedtak om ikke å utstede prøvingsattest. Dette, i tillegg til de øvrige ekteskaps sakene, gir Fylkesmannen er god oversikt over regelverk knyttet til ekteskapsaker.

Ulempen med en slik ordning er at prøvingen av ekteskapsvilkårene blir enda mer delt mellom to instanser, og at dette kan forsinke prosessen. I tillegg stiller vi spørsmål ved om det er vurdert hvordan saken skal behandles dersom Fylkesmannen avslår å dispensere fra kravet om dispensasjon. Vi legger til grunn at et eventuelt avslag er et enkeltvedtak som kan påklages til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, på samme måte som når Fylkesmannen avslår å godkjenne en utenlandsk skilsmisse. Avslag er en ekteskaphindring, og medfører at det ikke kan utstedes prøvingsattest. Vi har imidlertid aldri mottatt klager på avslag på utstedelse av prøvingsattest hvor grunnlaget for avslaget er avslag på godkjenning av utenlandsk skilsmisse.

Vi legger til grunn at dersom folkeregistermyndigheten får oppgaven er det enten Fylkesmannen eller Skattedirektoratet som blir klageinstans. Sistnevnte mener vi er lite hensiktsmessig, på grunn av at enda flere instanser kan bli involvert i prosessen.

Ekteskapsloven § 18a

Departementet ønsker også vårt syn på følgende:

”Departementet foreslår også å gi ett eller flere fylkesmannsembeter kompetanse til å gi etterfølgende godkjenning av ugyldige ekteskap. Denne kompetansen ligger i dag delvis i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, delvis i departementet.”

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er enig i departementets vurdering og forslag mht å endre ekteskapsloven og brudevigjingslova slik at det fremgår direkte av lovene at fylkesmannen skal behandle søknader om etterfølgende godkjenning av ugyldige vigsler.

Økonomisk og administrative konsekvenser

Fylkesmannen og Oslo og Akershus har merket seg at departementet hevder at forslagene totalt sett antas å ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser. Dette fordi ressursene omdisponeres mellom forvaltningsnivåene. Det forutsettes at det gis full økonomisk kompensasjon ved overføring av oppgaver.

Avslutningsvis vil vi imidlertid konkludere med at vi er positive til forslagene, både mht det materielle og organiseringen. Fylkesmannen i Oslo og Akershus er også positiv til at slike oppgaver legges til dette embetet.

Med hilsen

Rannveig Bjerkmo
assisterende fylkesmann

Merethe Helstad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

